

Veelgeliefden,

De wijsheid heeft zich een huis gebouwd, zeven zuilen heeft zij zich gehouwen. De wijsheid heeft ons een maaltijd bereid en nodigt ons uit te eten en te drinken. Als we de tekst van de eerste lezing horen, lijkt het allemaal heel gemakkelijk te zijn. We hoeven alleen maar te komen, haar uitnodiging aan te nemen en zo onze onnozelheid af te leggen.

De wijsheid heeft zich eerst een huis gebouwd van steen en hout: de tempel. De wijze Salomo heeft deze opgetrokken en God wilde daarin wonen. Daar werd gegeten en gedronken tijdens offermaaltijden.

Maar de wijsheid heeft zich nog een ander huis gebouwd, niet door mensenhanden vervaardigd maar door God zelf. In dat huis is God mens geworden en heeft in zijn volheid gewoond: Jezus Christus, zijn Zoon. En het was de spijs van de Heer de wil van de Vader te vervullen.

En nu wil de wijsheid opnieuw een huis bouwen: in onze harten. Jezus nodigt ons als de ware Wijsheid daartoe uit. Hij geeft zichzelf te eten en te drinken, Hij is het offerlam dat geslacht werd en wordt. Hij belooft ons: *Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt heeft eeuwig leven. Als gij niet eet of drinkt hebt gij het leven niet in u.* Sint Paulus spoort ons daarbij aan: *gedraag u als verstandige mensen en niet als dwazen: benut de gunstige gelegenheid.*

Zo heeft de wijsheid zich een huis gebouwd in Gods Zoon die mens is geworden. En Hij wil ook in ons wonen. Zeven zuilen heeft de wijsheid zich gehouwen door ons zeven sacramenten als pijlers voor het eeuwig leven te geven. En zij roept ons toe: *Komt en eet van mijn genadebrood, drinkt van de liefdeswijn die ik gemengd heb.* En om te voorkomen dat iemand mene op eigen inspanning of kosten te ontvangen, voegt de profeet Jesaja (55,1-3) eraan toe: *Komt allen die dorst hebt, en gij, die geen geld hebt, komt en eet zonder geld, en drinkt zonder betaling wijn en melk.*

Christus heeft ons door zijn sterven op het Kruis een maaltijd bereid en Hij zegt ons; *Het brood dat Ik zal geven is mijn vlees, ten bate van het leven der wereld.* God schenkt ons in Christus zijn liefde. God schenkt ons in Christus zijn verlossing. God schenkt ons in Christus zijn eeuwig leven. En Hij doet alles gratis. Het enige dat Hij vraagt is: *Kom. Durf op Mij te vertrouwen. Wie in Mij gelooft, heeft eeuwig leven.* Open uw handen en harten en Ik zal u verzadigen met dat eeuwig leven. Zo eenvoudig is het: *Laat uw onnozelheid varen en ge zult leven, bewandelt de weg der wijsheid.* Natuurlijk bewandelen we liever eigen wegen, kiezen eerder zelf uit op welke wijze we het eeuwig leven kunnen binnengaan. Wij zijn daarom zelf degene die de uitnodiging kunnen aannemen of afwijzen.

De perikoop van deze zondag verhaalt de laatste etappe in de broodrede waarin het geloofsmysterie ten volle wordt onthuld en verhelderd. Het realisme is haast stuitend: men moet ‘eten’, het brood dat uit de hemel daalt (Jezus zelf) eten. Want het brood dat Jezus geeft is zijn eigen vlees, *ten bate van het leven van de wereld.* (51)

De toehoorders raken hierdoor in twist, maar Jezus bekrachtigt zijn woorden over het eten van zijn vlees en voegt er het drinken van zijn bloed

aan toe. Voor de Joden is dit des te walgelijker omdat het bloed de ziel bevat en het was daarom ten strengste verboden om het bloed van dieren te nuttigen (of dieren met het bloed nog in het lijf). Laat staan van een mens. Met onze kennis van de Eucharistie kunnen we deze woorden van Jezus begrijpen, maar voor de Joden moet het werkelijk een daad van volledige overgave aan Jezus zijn om dit te geloven. De gevolgen van die overgave in geloof zijn echter wonderlijk: eeuwig leven en opstanding op de laatste dag. En meer nog: zoals Jezus door de Vader leeft, zo zullen wij leven door Hem.

Jezus spreekt uitdrukkelijk over: *mijn vlees ten bate van het leven van de wereld*. Zo geeft Hij het offerkarakter van het sacrament aan, de herinnering aan zijn dood. Het vlees dat gegeten moet worden is het vlees dat in het kruisoffer wordt aangeboden en het bloed dat moet worden gedronken is het bloed in de offerkelk. In het vierde evangelie ligt echter de nadruk niet op het offerkarakter van de lijden en het kruisoffer, maar het gaat Johannes vooral om de volledige gave die God van zijn Zoon maakt doordat Jezus zich te eten geeft. De Eucharistie is het ware manna, het brood dat aan de mensen het leven verleent door een intieme eenheid met Jezus.

Jezus komt door de Eucharistie in ons tot leven. Op het concilie van Trente heeft men zich afgevraagd of de woorden van Jezus misschien ook slaan op de Menswording. Het eten en drinken betekent dan geloven in Hem. Het een hoeft het andere niet uit te sluiten. Ze vullen elkaar aan. Jezus zelf openbaart zich als het leven, aan de mensen gegeven in het symbool van het brood. En die realiteit drukt het sacrament van de Eucharistie uit, ze actualiseert dit en geeft het te geloven. Zo is de Eucharistie niet alleen de herdenking en actualisering van de kruisoffer, maar ook de actualisering van de Menswording. Zo wordt de Zoon in de Eucharistie opnieuw mens in ons door ons in zich op te nemen wanneer wij Hem in ons opnemen. Zo komen de drie huizen die de wijsheid wil bouwen bij elkaar in de Eucharistie: de tempel waar God wil wonen, Jezus de woonplaats van God en ons hart als heilige tempel.

De wijsheid heeft zich een huis gebouwd. Door onze overgave in de Eucharistie kunnen we zelf dat huis worden, waarin God, Drie-Een, zelf wil wonen en de Liefdesgeest van Vader en Zoon in ons leeft, tot in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Toevoeging

Johannes drukt onze relatie van mens met God uit met een woord dat karakteristiek is voor hem, het woord "menein", verblijven, blijven, wonen. Al aan het begin van zijn Evangelie vragen de eerste leerlingen waar Hij verblijft en zij bleven bij Hem. (Joh. 1,38.39) Zo wordt het aan elke leerling gevraagd om bij Hem te blijven. Maar er is meer. Het is de roeping van elke leerling om *in Hem* te blijven. Met deze uitdrukking geeft sint Jan de wederzijdse immanentie en doordringing aan tussen Jezus en zijn leerling. Om dit te verduidelijken kijken we naar de twee situaties waarin dit 'blijven in Jezus' door sint Jan naar voren wordt gebracht.

1. Tijdens de eucharistische rede zegt Jezus: *Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem.* (Joh. 6,56) Hoe blijft Jezus in hem? Niet alleen door het Sacrament te ontvangen. In de eerste Johannes-brief lezen we: *Wie in Hem wil blijven, moet leven zoals Deze geleefd heeft.* (1 Joh. 2,6) En: *hij die de geboden onderhoud, blijft in Hem en Hij in hem.* (1 Joh. 3,24) De geboden zijn bij sint Jan allereerst het liefdesgebod: *Als wij elkaar liefhebben, blijft God in ons.* (1 Joh. 4,12) De wederzijdse doordringing van God en mens is karakteristiek voor de liefde: *God is liefde; degene die in de liefde blijft, blijft in God.* (1 Joh 4,16)

Haast ongemerkt wordt het 'blijven in Jezus' tot een 'blijven in God', in de Vader, omdat ook Jezus de Vader blijvend in zich heeft. (Joh.14,10) *Als gij mijn geboden onderhoudt, zult gij in mijn liefde blijven gelijk Ik, die de geboden van mijn Vader heb onderhouden, in zijn liefde blijf.* (Joh. 15,10)

2. De sterkste uitdrukking die sint Jan gebruikt voor onze relatie met Jezus, vinden we in het vijftiende hoofdstuk van zijn evangelie: de vergelijking met de wijnstok. (Joh. 15, 1-11) Hier wordt de wederzijdse immanentie, het wederzijds in elkaar blijven, het sterkst uitgedrukt. Het beeld is des te sprekender omdat de wijnstok één van de belangrijkste symbolen is voor het volk van God. Jezus is de ware wijnstok: Hij is het ware Israël. Jezus herhaalt het "in Mij" met nadruk en het staat tegenover het "los van Mij". *Wie in Mij blijft, terwijl Ik blijf in hem, die draagt veel vrucht, want los van Mij kunt gij niets.* (Joh. 15,5) Hier zien we dat het blijven een wederzijds verblijven is zoals Hij ook aanspoort: *Blijft in Mij, dan blijf Ik in u.* (Joh. 15,4) Het beeld van de wijnstok laat zien hoe innig de band van Jezus met zijn leerlingen is. De rank *in Mij* (en niet 'aan Mij' zoals meestal vertaald wordt) leeft en groeit vanuit de eenheid met Jezus. De leerlingen leven en zijn vruchtbaar door zijn liefde. Daarom loopt de formulering "blijven in Mij" uit in een "blijven in mijn liefde". (Joh. 15,9)

Voor sint Jan komt de openbaring tot voltooiing in de bevestiging van Jezus blijvende aanwezigheid, de verheerlijkte Zoon die present blijft in de gemeenschap en in het hart van zijn leerlingen. Deze aanwezigheid is een relatie en uitwisseling van liefde. Blijven in Jezus is blijven in zijn liefde.

Het geheim van Jezus' aanwezigheid is ten diepste trinitair. *Als iemand Mij liefheeft, zal hij mijn woord onderhouden; mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en verblijf bij hem nemen.* (Joh. 14,23) Hier is het mysterie van de goddelijke inwoning volledig door Jezus onthuld. Jezus wil zijn leerlingen laten delen in het mysterie van de eenheid tussen Vader en Zoon: *opdat zij één mogen zijn zoals Wij, ... zoals Wij één zijn.* (Joh. 17,11.22)